

Yetişkin eğitimindeki bireylerin öğrenme yönetim sistemleri hakkındaki görüşleri

Yrd. Doç. Dr. Ferhat BAHÇECİ^a
Öğretmen Esra YILDIZ^b

^a Fırat Üniversitesi BÖTE Bölümü, Elazığ, Türkiye, 23100

^b Ortahisar Halk Eğitim Merkezi ve ASO, Trabzon, Türkiye, 61040

Özet

Bu çalışmanın amacı yetişkin eğitimindeki bireylerin öğrenme yönetim sistemleri (ÖYS) hakkındaki görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu Trabzon Ortahisar Halk Eğitim Merkezi'nde 2014-2015 eğitim-öğretim yılı yaz döneminde 160 saatlik Bilgisayar Kullanımı programına devam eden 11 kursiyer oluşturmaktadır. Nitel veri toplama tekniği ile ele alınan bu çalışmada, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Geliştirilen görüşme formuna uzman görüşleri doğrultusunda son hali verilmiştir. Kursiyerlere dersler harmanlanmış öğrenme ortamında ÖYS aracılığıyla sunulmuştur. Kurs bitiminde yapılan görüşmelerde kursiyerlerin öğretim süresi boyunca kullandıkları ÖYS kullanımına yönelik görüşleri alınmıştır. Kursiyerlerin öğretimde teknolojik araç gereçleri kullanmalarının, kursiyerlerin tutumlarını olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir. Yapılan görüşmeler sonucunda kursiyerlerin öğretimde ÖYS'nin kullanımı hakkında olumlu fikirleri olduğu ancak ilk aşamada zorluk yaşadıkları belirlenmiştir. Çalışmaya katılan kursiyerlerin tamamı diğer kursların da ÖYS aracılığıyla verilmesinin yararlı olacağını belirtmişlerdir. Çalışma kapsamında alınan kursiyerlerin görüşlerinin yaşamboyu öğrenmede ÖYS kullanımına yönelik katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Yetişkin eğitimi, halk eğitim, hayatboyu öğrenme, yaşamboyu öğrenme, öğrenme yönetim sistemleri, ÖYS, eylem araştırması, nitel araştırma

Abstract

This research has aimed to define the opinions of adults about learning management system. Study is based on twelve participants in Computer Literacy course of 160 hours in Ortahisar Public Education Institute in Trabzon in the term of 2014-2015 summer. The study was carried out with 11 participants. As a data collection tool is used semi-structured interview form developed by researchers. Draft of the semi-structured interview form gets the final form through with the expert opinions. Lessons performed in a blended learning environment with Learning Management Systems (LMS). The data collected through the interviews enabled the determination of the ideas of students on the utilization of learning management system(LMS). In the analysis of data, descriptive statistics was performed. In interview participants say that the usage of technologic tools has had a positive impact on their attitudes towards the education system. The result of the study has demonstrated that participants found usage of LMS is easy. According to the findings, students think that LMS is effective for learning and should be use in much more in education system.

Keywords: Adult education, public education, lifelong learning, learning management system, LMS, action research, qualitative research.

Giriş

Avrupa Konseyi yaşamboyu öğrenmeyi “bilgi, beceri ve yetkinliği iyileştirme amacıyla kişisel, toplumsal ve/veya istihdamla ilişkilendiren bakış açısıyla, hayat boyunca edinilen bütün öğrenme etkinlikleri” olarak tanımlamaktadır (European Society of Association Education, 2005). Kişinin kendini yeni gelişen olaylara uyumsaması ve bunlarla yaşayabilmesi için bu eğitimin hayat boyu devam etmesi gerekir. Eğitimin yaşamın tümünü kapsadığı fikri eskiden beri var olmakla beraber; (Lindeman,1926;Yeaxlee,1929) ,son yıllarda bu işin biraz daha planlı ve örgütlü hale getirilme çabaları ile yaşam boyu öğrenmeye olan ilgi artmıştır (Akt: Karakuş, 2013). Gelişmiş ve gelişmekte olan toplumlarda tüm bireylerin yaşamboyu öğrenme yeterliğini kazanmaları bir ihtiyaç ve gerekliliktir. Özellikle Avrupa ülkeleri, bu gerekliliğin farkında olarak yeni eğitim politikaları ve yeni öğretim tasarımlarını yaşamboyu öğrenme çerçevesine uyumlu olarak geliştirmektedirler.

Öğrenme yönetim sistemleri(ÖYS) Türkiye’de özellikle yükseköğretimde sıklıkla kullanılmaktadır. Bu çalışma yaşamboyu öğrenme kurumları arasında yer alan Ortahisar Halk Eğitim Merkezi’nde bireylerin teknolojiye bütünleştirilmesi kolaylaştırmak amacıyla ÖYS kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada öğrenme yönetim sistemlerine dair kursiyerlerin görüşleri alınmıştır. Türkiye’de yetişkin eğitiminde ÖYS kullanımına dair örnek mevcut değildir. Bu çalışmanın bu alandaki boşluğu fark ettireceği ve bu konuda daha çok araştırma yapılmasına imkân vereceği düşünülmektedir.

Araştırma Sorunsalı

Bu çalışmanın temel amacı yetişkin eğitimindeki bireylerin de teknolojiye uyum sağlayabildiğini göstermek, eğitsel teknoloji kullanımının yaşamboyu öğrenme kurumlarında ve yetişkin eğitimi programlarında kullanılabilirliğine dair sav oluşturmaktır.

Yaşamboyu öğrenme programlarına kaydolun bireyler farklı sosyal, kültürel, ekonomik çevrelerden gelmelerine rağmen ortak bir amaçla aynı kurs eğitimini almaktadırlar. Araştırmacılar eğitimlerin diğer örgün eğitim kurumlarında olduğu gibi bu kurumlarda da harmanlanmış şekilde planlanmasının eğitimin etkinliğini arttıracakını düşünmektedir. Alanyazında yapılan aramalarda karma öğrenme ortamları ve öğrenme yönetim sistemleri ile ilgili uygulamalı birçok çalışma mevcut olup yetişkin yaş grubuna dair çalışmalara çok az sayıda rastlanmıştır (Aktaş vd. , 2009; Kert vd. , 2009). Yaşamboyu öğrenmeye dair yapılan çalışmalar genellikle kitap düzeyinde ele alınmış yahut tarama modeliyle (Bilir, 2009; Güler, 2013; Yıldız, 2004) gerçekleştirilmiştir. Türkiye’de yetişkin eğitime yönelik hazırlanan

çalışmalar da genellikle ders kitabı şeklindedir (Okçabol, 2006; Kurt, 2000). Yapılan araştırmaların çoğu da derleme yöntemiyle hazırlanmıştır. Tarama modeliyle yapılan diğer çalışmalar ise (Korkut, 2005; Doğan vd. , 2015) az sayıdadır. Araştırmacılardan biri yaygın öğretim kurumlarında görev yapmaktadır. Çalıştığı kurumda bilgisayar okuryazarlığı, görsel programlama, resim işleme gibi kurs programları dahi düz anlatım yöntemiyle verilmektedir. Derste kursiyerlerin daha aktif, katılımcı, paylaşımcı olması ve derslerin öğrenen merkezli yürütülmesi amacıyla derslerde öğrenme yönetim sistemleri(ÖYS) kullanımına başlamıştır. Dersin ÖYS ile desteklenmesinin kursiyerlerin teknoloji kullanımına ve dersin kalıcılığına katkı sağladığını tecrübe etmiştir. Bu noktadan hareketle yetişkin eğitiminde ÖYS kullanımına dair bir pilot çalışma olan bu çalışmayı gerçekleştirmiştir.

Bu çalışmada, kursiyerlerin bir eğitim-öğretim dönemi süresince öğrenme ve iletişim etkinliklerinin ÖYS ortamında gerçekleştirilmesine yönelik deneyimleri ve bu deneyimleri çerçevesinde bir dersin yaşamboyu öğrenme yaklaşımıyla yürütülmesine yönelik görüşlerinin alınması amaçlanmaktadır. Araştırmanın soru ve alt soruları şu şekilde belirlenmiştir:

160 saatlik Bilgisayar Kullanımı kurs programının ÖYS ile desteklenmesine yönelik öğrenen görüşleri nelerdir?

1. Bilgisayar Kullanımı kursunun, ÖYS ile desteklenmesinin olumlu yönleri nedir?
2. Bilgisayar Kullanımı kursunun, ÖYS ile desteklenmesinin olumsuz yönleri nedir?

Çalışma nitel bir çalışma olarak tasarlanmıştır. Nitel araştırmalar sonuca değil süreçle yönelik araştırmalardır. Araştırma nitel desende oluşturulmuş ve yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 eğitim öğretim yılı Trabzon ili merkezinde yer alan Halk Eğitim ve Akşam Sanat Okulu'nun yaz dönemi 160 saatlik Bilgisayar İşletmenliği programına kayıtlı bireyler oluşturmaktadır. 11 kursiyerin katılımıyla 160 saatlik program kapsamında dersler, hem yüz yüze hem de ÖYS aracılığıyla harmanlanmış öğrenme ortamında sunulmuştur. Kurs bitiminde yapılacak görüşmeye tüm kursiyerler arasında sadece 5'i gönüllü olmuş, diğerleri farklı gerekçelerle araştırmaya katılmayı reddetmişlerdir. Dolayısıyla araştırma, söz konusu dersin yürütüldüğü eğitim-öğretim dönemi, dersi alan kişiler ve bu kişiler arasından görüşme yapılan katılımcılarla sınırlıdır.

İlgili Alanyazın

Yaşadığımız yüzyıl insanoğlunun en hızlı gelişim gösterdiği yüzyıldır denebilir. Bu hız bizlerin de ona yetişmek amacıyla hızlanmasını gerektirmektedir. Çağın gerektirdiği

yeterlikleri sağlayabilmek ise ancak eğitim kavramını yeni bakış açılarıyla yeni bilgiler ışığında yeniden yorumlamaktan geçer.

Eğitim genel olarak “bireylerde belirli zaman diliminde istendik yönde davranış değişikliği meydana getirme süreci” olarak tanımlanır (Akt: Özdemir, 2003). Kişinin kendini yeni gelişen olaylara uyumsaması ve bunlarla yaşayabilmesi için bu eğitimin yaşam boyu devam etmesi gerekir. Bu nedenle gelişen toplumlarda tüm bireylerin yaşamboyu öğrenme yeterliğini kazanmaları gerekmekte ve beklenmektedir. Bilhassa Avrupa ülkeleri, bu gerekliliğin farkında olarak yeni eğitim politikaları ve yeni öğretim tasarımlarını yaşamboyu öğrenme çerçevesine uyumlu olarak geliştirmektedirler.

Öğrenme, eğitim ve öğretimden daha geniş bir kavramdır; çünkü eğitim ve öğretim, daha ziyade yapılandırılmış ortamlarla ilişkiliyken, öğrenme yapılandırılmış ortamların yanı sıra, yarı yapılandırılmış veya yapılandırılmamış ortamlarda da kazanılabilmektedir. Öğrenme etkinliğini, günlük hayatın bir unsuru haline getiren toplumlarda, dört hususa yönelik mekanizmaların kurulması gerekir (Delors, 1996): Yapmayı öğrenme (yaşam becerileri dâhil becerileri kazanma ve uygulama); olmayı öğrenme (yaratıcılığı ve kişinin kendini gerçekleştirmesini özendirme); bilmeyi öğrenme (öğrenmenin esnek, sorgulayıcı ve yapılabılır olduğunu ifade eden yaklaşım); birlikte yaşamayı öğrenme (hoşgörü, anlayış ve karşılıklı saygı gösterme) (Akt: Toprak vd. , 2012). Bilmeyi öğrenme yaşamboyu öğrenme becerisinin temelidir. Bilgiye nasıl ulaşacağını, onu hangi yollarla özümseyeceğini bilen bir birey gelişen bilim ve teknoloji karşısında yılmayacak ve hatta zorlanmayacaktır. Günümüz bireylerinden toplumsal beklenti de bu yöndedir.

Çalışmanın Kuramsal Temelleri

Yaşamboyu öğrenme 1970’li yıllardan beri tüm dünyada önem verilen ve popüleritesini yitirmeyen bir eğitim yaklaşımıdır. Çok çeşitli bağlamlarda kullanılan kavram çoğunlukla formal eğitim süreçleri dışında sürdürülen eğitim etkinlikleriyle ilişkilendirilir. Avrupa Komisyonu yaşamboyu öğrenmeyi şu şekilde betimlemektedir: “kişisel, yerleşim yeri ve sosyal ve/veya istihdam ilişkili bir perspektifle bilgi, beceri ve yetkinliği geliştirme amacıyla yaşam boyunca edinilen bütün öğrenme etkinlikleridir”. Avrupa Komisyonu, yaşamboyu öğrenmenin yurttaşların işler, bölgeler ve ülkeler arasında öğrenme amacıyla serbestçe hareket etmelerini hızlandırmasını ümit etmektedir. Böylelikle, yaşamboyu öğrenme, okul öncesi öğrenmeden emeklilik sonrası öğrenmeye kadar sürecin tümü üzerine odaklanarak, bütün öğrenme çeşitlerini kapsar (Akt: Toprak vd. , 2012).

Birey ve toplumlar için yaşamboyu öğrenme, yeni kazanımlar, yetenekler edinme ve güç kazanmalarının önemli bir aracıdır. Bu nedenle günümüzde birçok ülkenin özellikle Avrupa Birliği ülkelerinin bu uygulamalara ağırlık verdiği rahatça gözlenebilir. Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi 95/2493/EC numaralı kararıyla 1996 yılını Avrupa'da Yaşamboyu Öğrenme Yılı olarak ilan etmiştir (Akt: Toprak vd. , 2012). Avrupa Komisyonu yaşamboyu öğrenmeyi desteklemek amaçlı hazırlanan programda dört alt program tanımlamıştır. Okullar için Comenius, yükseköğretim için Erasmus, mesleki eğitim kapsamında Leonardo Da Vinci, yetişkin eğitimi kapsamında ise Grudtvig bu alt programlardır. Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı bu programlara yazılacak projelere destek vermekte ve her yıl yüzlerce öğrenciyi yurtdışına göndermekte veya ülkemizde misafir etmektedir. 33 ülkeden katılım ve her yıl farklı bir konuya eğilim ile bu çalışmalar devam etmektedir. 2014 yılı itibariyle bu programlar Erasmus+ başlığı altında birleştirilmiştir. Böylece parçalı yapıdan vazgeçilmiş, programlar bütünlük bir yapıya kavuşmuştur. Türk Ulusal Ajansı tarafından 2014-2020 yılları arasında uygulanacak olan Erasmus+ programının eğitim, öğretim ve gençlik alanlarının yanı sıra spor alanını da kapsamı öngörülmektedir. Erasmus+ ile mevcut programların desteklediği hedef kitle değişmemektedir. Yeni dönemde de Hayatboyu Öğrenme ve Gençlik programlarında olduğu gibi her yaş ve her eğitim seviyesinden kişinin ihtiyaçlarına odaklanılmaktadır. (Ulusal Ajans, 2015)

Sürekli yenilenen bilgi teknolojileri ve değişen ekonomik, sosyal, kültürel koşullar her bir bireyi yaşamboyu öğrenme bilincini kazanmasını mecbur bırakmaktadır. Özellikle devlet eğitim politikalarında yaşamboyu öğrenmeye bu nedenle ağırlık verilmektedir. Bu nedenle bu çalışmaya yaşamboyu öğrenme merkezli yetişkin eğitimi konu edilmiştir.

Çalışmayla Doğrudan İlişkili Araştırmalar

Alanyazında yapılan taramalarda Türkiye'de yetişkin eğitimi ve ÖYS ile ilgili çok az sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Benzer çalışmalar bu araştırmayı yaparken gerekli kaynak olarak iş görmüştür. Bunlardan biri olan Miser(2002)'in çalışmasında küreselleşen dünyadaki yetişkin eğitimi ele almıştır. "Eğitimin yaşamboyu sürmesi, insanların okul eğitimi sonrasında eğitim olanaklarına sahip olması ile; yani yetişkin eğitimi, ya da ülkemizde yıllardan beri geleneksel olarak kullandığımız kavramla söylersek, halk eğitimi ile olanaklıdır" ifadelerine yer vererek halk eğitim merkezlerinin kurs ve faaliyetlerine dikkat çekmiştir. Bu çalışmanın halk eğitim merkezinde gerçekleştirilmesi bu nedenle önem arz etmektedir. Yetişkin eğitiminden beklenen işlevin, bireyleri gelişen teknolojiye uyarlamak

olduğunu belirtmiştir. Çalışmada eğitim düzeyi ve mesleki statüsü düşük olanların yetişkinlik hayatında eğitimden yararlanma isteğinin de düşük olacağı belirtilmiştir. Bu açığı kapatma görevinin yetişkin eğitiminde ve öğretmenlerinde olduğunu söylemiştir.

Ada(2003) çalışmasında, İstanbul ilinde Kadıköy, Kartal, Tuzla, Bakırköy ve Gaziosmanpaşa Halk Eğitim Merkezlerinin açmış olduğu, mesleğe yönelme ve genel kültür kurslarına devam eden kadın kursiyerlerin, çevre ve insan sağlığı ile ilgili uygulamalarını tespit etmeyi amaçlamıştır. 432 kadın kursiyerle yapılan araştırma; evsel çevre konusunda, yaş, eğitim durumu ve medeni durum gibi değişkenlerden kaynaklanan farklılıkları ortaya koymuştur. Tarama modelinde yürütülen çalışmada 26 soruluk açık ve kapalı uçlu sorulardan oluşan anket uygulanmıştır. Anket sonucunda halk eğitim merkezlerinde yönetici, eğitici, personel ve kursiyerlere her kurs içinde çevre ve temizlik hakkında bilgi verilmesinin gereklilik olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Halk eğitim merkezlerinde yapılan ilk tarama çalışması olarak bu çalışma dikkat çekmektedir.

Yetişkinlere yönelik iletişim becerileri eğitimi hakkında yaptığı çalışmada Korkut (2005) veri elde etmek için İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği (İBDÖ) (Korkut, 1996b)' ni kullanmıştır (Korkut, 2005). 12 saatlik İletişim Becerileri Eğitimi'nin yetişkinlerin iletişim becerilerini değerlendirme düzeyleri üzerindeki etkisini araştırmıştır. Elde edilen sonuçlara göre deneysel işlem olarak kullanılan eğitimin bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme düzeylerinde artış sağlamaktadır. Bu bulgulara göre adı geçen programın benzer amaçlı çalışmalarda kullanılabileceği yorumuna varılmıştır. Çalışma daha çok iletişim konusuna ağırlık verilmiş, yaş gruplarının ölçek puanları arasında fark olmaması grubun tamamının yetişkin olmasına bağlanmıştır.

Alanyazında yetişkinlere yönelik bilgisayar eğitimlerine dair yapılan taramada Aktaş vd. (2009)'ın çalışması bulunmuştur. Çalışmasında ön-son test kontrol gruplu deney deseni kullanılmıştır. Bu çalışmada kursiyerlere bilgisayar bilgisini ölçen öntest uygulanmış, kursiyerler bilgi seviyesi açısından denk iki gruba ayrılmıştır. Bir gruba yüz yüze eğitim verilmiş diğer gruba yüz yüze eğitimin yanında uzaktan destekleyici eğitim de verilmiştir. Eğitim sonunda grupların bilgileri son testle ölçülmüştür. Çalışmada elde edilen sonuçlara göre uzaktan destekleyici eğitim alan grubun klasik yöntemle eğitim alan gruba göre daha başarılı olduğu söylenebilir. Bu sonuç yetişkin eğitimine teknoloji dahil etmenin daha etkin ve kalıcı öğrenme sağlayacağına dair beklenti doğurmuştur. Buradan hareketle bu çalışmada ÖYS ile tasarlanmıştır.

Bir diğerk çalışma Türkiye'deki yetişkin eğitimi araştırmalarına destek amacıyla 2007 yılı içerisinde Yapı Kredi Yaşlılık Araştırmaları Merkezi, Türkiye Eğitimi Gönüllüleri Vakfı(TEGV) ve Yıldız Teknik Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nün ortak çalışması ile Kert ve arkadaşları(2009) tarafından yapılmıştır. Bu çalışmanın yetişkin eğitimi araştırmalarına katkı için tasarlanması bu alandaki eksiğinf fark edilmesi açısından sevindiricidir. Dünyadaki yetişkin eğitimi hakkında yapılan çalışmalara ve sayılarına bakılırsa Türkiye'de bu konuya daha fazla araştırmacının eğilmesi gerektiğidüşünülmektedir. Dünya nüfusu giderek yaşlanıyor ve bilim sürekli yeniliklerle karşımıza çıkıyor. Sadece bu durum bile yetişkin eğitimine olan ihtiyacın bir özetidir.

Çalışmayla Doğrudan İlişkisi Olmayan Araştırmalar

Polat ve Odabaşı (2008)'ın yaptığı çalışmada yaşamboyu öğrenmenin tarihçesine ayrıntılı değinilmiş ve yaşam boyu öğrenmenin, eğitimde yeniden yapılanmada anahtar kavram olarak ilk kez 1970 yılında Paul Lengrand tarafından UNESCO Konferansı'nda sunulan "Yaşam Boyu Öğrenmeye Giriş" adlı bir bildiri ile gündeme geldiğibelirtilmiştir. Bilgi toplumunda yaşayan bireylerin öğrenmeyi öğrenme becerisini kazanarak yaşam boyu öğrenmeye devam edecekleri sonucuna varılmıştır.

Önal(2010) çalışmasında Türkiye'de 1923 yılından 2010 yılına değin yaşamboyu öğrenmenin ve okuryazarlığın gelişimine katkıda bulunan unsurları incelemiştir. Özetle, kütüphanelerin etkin kullanımının ve teknoloji ve bilgi okuryazarlığı programlarının yaşamboyu öğrenmeye katkı sağlayacağını belirtmiştir.

Epçaçan(2013) çalışmasını doküman incelemesi yöntemi kullanarak gerçekleştirmiştir. Yaşamboyu öğrenme becerilerine ders kitaplarında yer verilme düzeyini belirlemek için yapılan örnek bir çalışmadır. Araştırmada ders kitabında yer alan metinlerde yaşam boyu öğrenme becerilerine yer verilip verilmediğid, en çok ve en az yer verilen becerilerin neler olduğubelirlenmeye çalışılmıştır. Yapılan içerik analizi sonucunda incelenen kırk metinde etkili okuma yazma becerileri, sosyal beceriler ve öğrenmeyi öğrenme becerilerine metinlerde daha fazla yer verildiğibelirlenmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağılı okullardaki kitaplarda yaşamboyu öğrenme becerilerine yer verilmesinin yaygın eğitimdeki iş yükünü azaltıp bireyin kendi öğrenme sorumluluğunu kendine yükleyeceğini düşünülmektedir. Aynı çalışmada yer verilen "Demirel (2010) ise yaşam boyu öğrenmenin amaçlarını öz denetim sahibi, sorumluluk alabilen, bağımsız karar verebilen ve üst düzey düşünme becerilerini kullanabilen, problem çözen, bilgiyi almada istekli, etkili iletişim kuran, değışiklik ve

yeniliklere uyum sağlayan, öğrenmeye istekli ve bilişim teknolojisiyle ilgili becerilere sahip kişiler yetiştirmek olarak belirlemiştir” ifadesi ile bu çalışmanın evreni olan yetişkinlere yönelik “Bilgisayar Kullanımı” kursunun doğrudan yaşamboyu öğrenmenin amacına hizmet etmektedir denebilir.

Karakuş(2013)’un çalışmasında meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin incelenmesi hedeflenmiştir. 231 katılımcıyla yürütülen araştırmanın verileri Şahin (2010) tarafından geliştirilen yaşam boyu öğrenme yeterlikleri ölçeği ile toplanmıştır (Karakuş, 2013). Araştırma sonuçlarına göre sınıf seviyesi yükseldikçe yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin de arttığı sonucuna varılmıştır. Olgunlaşmanın bu sonucun etkeni olduğu söylenebilir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışma, nitel bir eylem araştırması olarak desenlenmiştir. Eylem araştırmalarının temel amacı, bir program, topluluk veya kuruma özgü sorunlara çözüm üretmektir. Bu kapsamda eylem araştırması, araştırmacıya, uygulama içerisinde yer alan bireyleri kendi doğal ortamları içerisinde doğrudan gözlemleyebilme ve sürece uygun veri toplama yöntemini (bireysel görüşme, doküman analizi, vb.) belirleyebilme olanağı sunmaktadır. Diğer yandan, araştırmacının kendisi aynı zamanda bu süreçte veri toplama aracı işlevi görmektedir. Toplanan veriler doğrultusunda ulaşılan sonuçlar başka ortamlara veya durumlara genellenemez, çünkü eylem araştırmasında temel ilke her ortamın kendine özgü olduğu yönündedir (Akt: Doğan, 2015).

Araştırmacılardan biri çalışmanın yürütüldüğü kurumda çalışmakta ve dersleri yeni öğrenme yaklaşımları ışığında, teknolojiyi de işe koşarak yeniden tasarlamak istemektedir. Bu nedenle çalışmanın eylem araştırması olması tercih edilmiştir. Araştırmacı aynı zamanda kurs öğreticisi olduğundan derslerde gözlemler yapmış, kısa notlar almış ve bu sonuçları diğer araştırmacıyla paylaşmıştır. Bu çalışma kurumda teknoloji bütünleştirmesini artırmak için yapılmış bir pilot çalışma niteliğindedir.

Araştırma Alanı ve Katılımcılar

Araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 eğitim öğretim yılı Trabzon ili merkezinde yer alan Halk Eğitim ve Akşam Sanat Okulu’nun yaz dönemi 160 saatlik Bilgisayar

İşletmenliği programına kayıtlı bireyler oluşturmaktadır. Dersler 8 hafta süre ile haftaiçi her gün, günde 4 saat olarak işlenmiştir. 11 kursiyerin katılımıyla program kapsamında dersler, hem yüz yüze hem de ÖYS(Öğrenme Yönetim Sistemi) aracılığıyla harmanlanmış öğrenme ortamında sunulmuştur. Bunun için önceden alınmış bir alan adına Moodle ÖYS yüklenmiş ve derslerin gerekli dokümanları bu site üzerinden öğrencilere ulaştırılmıştır. Sistemin genel kullanımı, etik kurallar, iletişim, araştırmanın amacı ve kapsamı hakkında ders yürütücüsü olan araştırmacı öğrencilere bilgi vermiştir. Araştırmacı 8 haftalık süre boyunca kursiyerlerin dikkat ve motivasyonunu zinde tutmak amacıyla her gün en az bir etkinlik (haber, duyuru, quiz, sınav, ödev, uygulama) paylaşmaya özen göstermiştir.

Kurs bitiminde kursiyerlere araştırma için görüşme yapılacağı belirtilmiştir. Görüşme izin formunu imzalayıp araştırmaya dahil olmayı kabul eden 5 katılımcıyla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların bilgileri Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1			
<i>Araştırmanın Katılımcıları</i>			
Kod Adı	Yaş	Cinsiyet	Eğitim Düzeyi
K1	32	Kadın	Önlisans
K2	22	Kadın	Lise
K3	24	Erkek	Önlisans
K4	16	Erkek	Ortaokul
K5	46	Kadın	Lise

Tablo 1’de yer alan isimler katılımcıların kod isimlerine yer verilip gerçek isimleri araştırma kapsamında etik konular gereği gizli tutulmuştur. Bu konu etik konular başlığı altında incelenecektir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler araştırmacılar tarafından alanyazın ışığında geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ve demografik bilgi formu üzerinden toplanmıştır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen görüşme sorularının hazırlanmasında; soruların kolaylıkla anlaşılması ve çok boyutlu olmaması, yanıtlayıcıyı yönlendirici olmaması gibi ilkelere dikkat edilmiştir (Akt: Altunay vd. , 2014). Hazırlanan görüşme formunun amaca ne derece hizmet ettiği, anlaşılabilirliği ve uygulanabilirliğini kontrol etmek amacıyla alan uzmanlarının görüşlerine sunulmuştur. Uzmanların önerileri doğrultusunda görüşme formu

düzenlenmiştir. Görüşme formunda yer alan sorular uzmanların düzeltmeleri sonucu azaltılmış ve içerik geçerliliği sağlanmıştır.

Araştırmada katılımcı gözlemden de yararlanılmıştır. Katılımcı gözlem; gözlem, herhangi bir ortamda ya da kurumda oluşan davranışı ayrıntılı olarak tanımlamak amacıyla kullanılır. Katılımcı gözlemden araştırmacı temel olarak gözlemcidir ve bir ölçüde de olsa katılımcılarla etkileşim içindedir. (Gültekin vd. , 2015). Katılımcı gözlemden, araştırmacı araştıracağı durumun yer aldığı ortamda bulunur ve böylece araştırmacı tarafından araştırma ortamı ve katılımcıların davranışları daha iyi anlaşılır (Anagün, 2012). Araştırmacılardan biri aynı zamanda kurs öğreticisi olduğundan katılımcı gözlem notlarını diğer araştırmacı ile paylaşmıştır.

Veri Toplama Süreci

Araştırmanın verileri, katılımcıların kendilerini rahat ifade edebileceği ve ses kaydı yapılabilecek ortamlarda, kendilerinin randevu verdikleri zaman dilimlerinde toplanmıştır. Görüşmeler araştırmaya katılan kursiyerlerle Halk Eğitimi Merkezi'nde yapılmıştır. Bu görüşmeler ortalama 10–20 dakika arasında sürmüştür. Katılımcılara sistemin sağladığı faydalar, karşılaşılan zorluklar, uygulanan etkinlikler, kişisel kazanımları ile ilgili çeşitli sorular yönlendirilmiştir. Görüşme soruları her bir katılımcıya, aynı sözcüklerle ve aynı anlamı çağrıştıracak tonlamalarla yöneltilmiştir. Kursiyerlerle yapılan görüşmelerde ses kayıt cihazı ve not alma tekniği birlikte kullanılmıştır.

Veri Analizi

Araştırma için toplanan ses kayıtları araştırmacılar tarafından farklı zaman ve yerlerde dinlenerek bilgisayar ortamında kayda geçirilmiştir. Bunun için kelime işlemci programı işe koşulmuştur. İki araştırmacının yapmış olduğu kayıtlar kıyaslanarak aradaki fark giderilmiştir. Daha sonra yapılan kayıtlar çözümlenmiştir. Görüşmelerin çözümlenmesinden 14 sayfa veri elde edilmiştir. Öncelikle, verilerin yazıya dökümü, dökümlerin doğruluğu sağlanmış, belirlenen temalara göre verilerin işlenmesi ve doğrudan alıntılarla bulguların yorumları yapılmıştır. Temalar soruların konusuna göre belirlenmiştir. Araştırmacıların her biri kendi başına temaları belirlemiş, ek olarak bir alan uzmanının görüşleri doğrultusunda temalara son hali verilmiştir. Verilerin güvenilirliğini sağlamak için kayıtlar ve kaydın dökümü

araştırmacılar tarafından farklı zamanlarda ve bireysel olarak incelenmiş ve araştırmacıların dökümleri karşılaştırılarak tutarlılık sağlanmıştır. Katılımcıların öğretimde kullanılan ÖYS ile ilgili görüşleri doğrultusunda sorular başlıklara ayrılmış ve her bir soru altında üretilen temalar ortak özellikleri bakımından 4 ana tema altında toplanmışlardır.

Araştırmanın İnanırlığı

Çalışmada, araştırmanın inanırlığını sağlamak için araştırmacı sağlama tekniği kullanılmıştır. Araştırma sürecinin başlangıcından itibaren, yetişkin eğitimi ve ÖYS konusunda tecrübeli diğer araştırmacı ile kurs yürütücüsü olan araştırmacı etkinliklere birlikte karar vermişlerdir. Diğer araştırmacıya da sisteme giriş için bir kullanıcı adı ve şifre tanımlanmış ve içerikleri düzenleme yetkisi verilmiştir. Farklı bir kurumda çalışan ve konusunda bilgi ve deneyimi bulunan bir uzman da araştırma sürecinin içerisinde sıklıkla yer almıştır.

Etik Konular

Araştırma kapsamında etik konular (1) araştırmacı sorumluluğu ve (2) katılımcı hakları olmak üzere iki boyutta ele alınmıştır. Aynı zamanda kurs yürütücüsü olan araştırmacı kendi sorumlulukları kapsamında, 8 haftalık ders sürecinin başlangıcında kursiyerlere dönem boyunca bir araştırma sürecinde yer alacaklarını duyurmuştur. Kursiyerlerin internet erişimlerini nasıl sağladıkları sorgulanmış ve tamamının mobil internet kullandığı tespit edilmiştir. Bu sayede, dersi alan tüm öğrenenlerin dönem boyunca internet bağlantısı sorunu yaşamayacaklarına emin olduktan sonra araştırma sürecini başlatmıştır. Ayrıca, dersin ilk haftasında öğrenenlerle paylaştığı kurs kuralları kapsamında, kurs yürütücüsünün ve öğrenenlerin sorumlulukları, laboratuvar kuralları, paylaşım etiği ile ilgili hususlar ayrıntılı bir biçimde açıklanarak duyurulmuştur. Benzer şekilde, ÖYS’de gerekli gizlilik ve güvenlik ayarları yapılmıştır. Aynı şekilde, kursiyerlerin haklarının sağlanması konusunda ise araştırmacı son ders gününde öğrenenlere araştırmadan kısaca söz etmiş ve kendileri ile görüşme yapmak istediğini belirtmiştir. Araştırmaya katılımın zorunlu olmadığını, gönüllük ilkesine dayandığı belirten araştırmacı, katılımcılara yönelteceği soruların kurs kapsamında değerlendirilmeyeceğini de hatırlatmıştır. Daha sonraki bir zamanda kursiyerler telefonla aranmış, görüşme davetine olumlu yanıt verenlere farklı gün ve saatlerde randevular

verilmiştir. Katılıma 5 kursiyer gönüllü olmuştur. Görüşmeler kurs verilen eğitim merkezinde gerçekleştirilmiştir. Görüşme günü araştırmacı bir görüşme sözleşme formu hazırlayarak bir nüshası araştırmacıda, biri katılımcıda bulunmak üzere iki nüsha şeklinde katılımcılara sunmuştur. Görüşme sırasında ses kayıt cihazı kullanılacağı, gerekli görülen yerde notlar alınacağı, kayıtların ve notların üçüncü kişilerle paylaşılmayacağı ve elde edilen verilerin araştırma dışında başka bir amaçla kullanılmayacağı yönünde hatırlatmaları içeren görüşme sözleşme formu katılımcılara verilmiştir. İmzalandıktan sonra görüşmelere başlanmıştır. Görüşme sırasında ve verilerin aktarımında katılımcıların kimliklerini gizlemek amacıyla gerçek isimleri dışında K harfi ile başlayarak sırayla devam eden (K1, K2 gibi) takma isimler kullanılmıştır. Deneyimlerini ve görüşlerini aktardıkları için katılımcılara teşekkür ettikten sonra görüşmeler sonlandırılmış ve çalışma sonuçlarının daha sonra kendileriyle paylaşılacağı konusunda da bilgi verilmiştir.

Araştırmanın Güçlü Sınırlı Yönleri

Bu araştırmada, kursiyerlerin Bilgisayar Kullanımı dersinin yaşamboyu öğrenme yaklaşımı çerçevesinde ÖYS ile işlenmesine ve kursiyerlerin bu konudaki görüşlerine odaklanılmıştır. Yetişkin yaş grubuna yönelik ÖYS kullanımına dair ilk araştırma olması araştırmanın güçlü yönlerindedir. Çalışmanın eylem araştırması olarak desenlenmesi ve iki araştırmacının da katılımcı gözlem ile sistem üzerinden veri elde etmesi bu araştırmanın güçlü yönleri arasındadır. Ders içerisindeki etkinliklerin iki araştırmacının da kontrolünden geçmesi, veri analizi ve veri toplama aracı tasarımında başka bir uzmandan da destek alınması, yaygın eğitim merkezinde yürütülmesi diğer güçlü yönler olarak sıralanabilir.

Araştırmanın sınırlı yönü olarak sadece özellikleri belirtilen tek bir grupla çalışılması olarak belirtilebilir.

Bulgular ve Yorumlar

Bulgular kısmı, araştırmanın temelini oluşturan “kurs programının ÖYS ile desteklenmesine yönelik öğrenen görüşleri nelerdir?” soruna yanıt verebilmek amacıyla oluşturulan alt sorulara verilen yanıtları kapsamaktadır. Veriler incelenmiş ve 4 ana tema altında gruplandırılmıştır.

Katılımcıların ÖYS Kullanımına İlişkin Görüşleri

Katılımcılara ilk olarak “Dersin sizlere bu Öğrenme Yönetim Sistemi(ÖYS) ile sunulması konusunda ne düşünüyorsunuz? ” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların bu soruya verdikleri yanıtlar ve frekans dağılımları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2 Katılımcıların ÖYS Kullanımına İlişkin Görüşleri		
Temalar	Sıklık (f)	Yüzde (%)
a.Etkili bir yöntemdir.	4	%31
b. Görsel öğeler sayesinde ders daha iyi anlaşılır.	2	%15
c. Birebir öğrenmeye olanak sağlar.	1	%8
d. Evde çalışma gerektirir.	1	%8
e. Öğrenciyi aktif hale getirir.	1	%8
f. Diğer	4	%31

Tablo2’ye göre katılımcıların %31 ‘i ÖYS ile işlenen derse yönelik etkili bir yöntem olduğunu, %15’i görsel öğeler sayesinde dersin daha anlaşılır olduğunu, %8’i birebir öğrenmeyi sağladığını, %8’i evde çalışma gerektirdiğini, %8’i öğrencinin de aktif olduğunu belirtmişlerdir. %31’lik bir kısım ise farklı görüşler belirtmişlerdir. Bu görüşler arasında sürekli tekrara olanak vermesi, öğrenmeyi kolaylaştırması sayılabilir. Katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

K5: Her şeyden önce dersi ekrandan takip ettiğimiz için daha iyi anlamamıza yardımcı oldu. Bir yandan hocamız anlatırken bir yandan da kaçırdığımız yerleri ekrandan okuyarak takip ettiğimiz için daha iyi anlaşılır bir ders oldu, daha faydalı oldu.

K1: Pratik olarak daha kolaylık sağladı. Normalde belki dersi görsek tekrarlamayacaktık ama onda sürekli ödevlerimizi, her şeyimizi oradan takip edebiliyorduk. Sürekli bilgisayar içerisinde bilgisayarı kurcalamak, onunla uğraşmak durumunda kaldığımız için daha kolay oldu.

K3: Bence güzel bir uygulama. Sebebine gelince elektronik online bize her şey yükleniyor. Evde çalışıyor geliyoruz yok buydu olmuyor. Direkt online soruları cevaplandırabiliyoruz.

Bu bulgular ve ifadeler eğitimde teknoloji kullanımının ve özellikle ÖYS kullanımına dair yapılan Karaman (2009) gibi araştırmalardaki bulguları destekler niteliktedir.

Katılımcıların ÖYS Kullanımının Kendilerine Sağladığı Yararlar İle İlgili Görüşleri

Kursiyerlerin ÖYS kullanımının kendilerine sağladığı yararlar ile ilgili görüşleri Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3		
<i>Katılımcıların ÖYS Kullanımın Kendilerine Sağladığı Yararlar İle İlgili Görüşleri</i>		
Temalar	Sıklık (f)	Yüzde (%)
a. İlgil ve motivasyon artması	4	%25
b. Bilgisayarı sorunsuz kullanma	2	%13
c. Pratiklik	1	%6
d. Takip imkanı	1	%6
e. Evde ön hazırlık imkanı	1	%6
f. Diğer	7	%44

Tablo 3'e göre katılımcıların %25'i ÖYS ile derse olan ilgi ve motivasyonlarının arttığını, %13'ü bilgisayar kullanma becerilerini pekiştirdiğini belirtmişlerdir. Bunların yanı sıra %6'lık kesimler halinde pratiklik, takip imkanı, evde ön hazırlık imkanı sağladığını belirten görüşler mevcuttur. Bunların dışında zaman tasarrufu, teknolojiye uyum sağlama, akran öğrenmesi, devamsızlık durumunda telafi imkanı gibi belirtilen görüşler diğer başlığı altında tabloda gösterilmiştir. Katılımcıların kendi ifadelerine aşağıda yer verilmiştir.

K5: Şöyle söyleyeyim ben bilgisayar hakkında hiçbir şey bilmiyordum. Hani kullanıyordum kendi işimi görecektim kadar ama meğer öğrenmem gereken o kadar şey varmış ki. Yani o kadar çok faydası oldu ki. Sıralayacak bir şey bulamıyorum.

K4: Sadece okullardaki sistem gibi hocanın anlatıp öğrencinin dinlemesi gibi bir şey olmadı. Bu yüzden aklımızda kalması için daha etkili bir şey oldu. Sürekli tekrar etmemizin de faydası oldu.

K1: Avantajı şöyle, sınıfta yetişemediğim zaman konuları, ödevleri falan yrtışime sınıfta diğer arkadaşlara konu olarak daha çabuk yetişiyorsun.

Bu bulgular Aktaş vd. (2009)'da yaptığı çalışma sonuçları ile uyum göstermektedir. Bahsi geçen çalışmada internet üzerinden tekrar ve soru çözümünün eğitimi esnekleştirdiği, etkinlik ve başarısını arttırdığına yer verilmiştir.

Katılımcıların Bilgisayar İşletmenlik Kursunda ÖYS'de Uygulanan Kalıcı Öğrenme Sağlayan Etkinliklere İlişkin Görüşleri

Katılımcılara kendilerinde kalıcı öğrenme sağlayan etkinliklerin hangileri olduğu sorulmuş ve verdikleri cevaplar Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4 <i>Katılımcıların ÖYS’de Uygulanan Kalıcı Öğrenme Sağlayan Etkinliklere İlişkin Görüşleri</i>		
Temalar	Sıklık (f)	Yüzde (%)
a. Quiz	3	%50
b. Ödev	2	%33
c. Sınav	1	%17

Katılımcılara ÖYS’de uygulanan kendilerinde kalıcı öğrenme sağladığını düşündükleri etkinlikler sorulmuş ve yukarıdaki cevaplar alınmıştır. Kullanıcıların ilk defa bilişim teknolojileri ile ilgili bir ders aldığı ve temel bilgisayar okuryazarı olmadıkları için sistemdeki tüm etkinlikler uygulanamamıştır. Kursiyerlerin %50 ‘si quiz uygulamasının kalıcı öğrenmelerinde katkı sağladığını ifade etmiştir. Mesaj, haberler ve duyurular uygulaması kurs öğreticisi tarafından düzenli olarak yapılandırılmış fakat kursiyerler bunu kendileri yapmadıkları için uygulama olarak düşünmedikleri varsayılmıştır. Kursiyerler ek etkinlik gereği de görmemiş, mevcut sistemin yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Bunda sistemi ilk defa kullanmalarının payı olduğu düşünülmektedir. Bazı kullanıcıların bu konudaki görüşleri şöyledir:

K3: Bence paylaşımlar çok iyi. Mesela çalışma soruları, ödev hocamız yüklüyor biz onlardan çalışıp online sınavımızı verebiliyoruz.

K1: Sınav. Sınav daha kolay daha eğlenceli olmuştur bizim için. Ödevler. Bu kadar.

K2: Uygulamalar bence modüll falan vardı.

Katılımcıların ÖYS’de Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri

Katılımcılara sisteme girişte yahut sistem kullanımında sorun yaşayıp yaşamadıkları sorulmuş ve katılımcıların bu soruya verdikleri yanıtlar ve frekans dağılımları Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5 <i>Katılımcıların ÖYS’de Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri</i>		
Temalar	Sıklık (f)	Yüzde (%)
a. Sorun yaşamadım.	3	% 60
b. Sorun yaşadım.		
b.1.Şifre unutma	1	% 20
b.2. Saat uyumsuzluğu	1	% 20

ÖYS ile gerçekleştirilen bu kurs programında bireyler öncelikle sistemi yapamayacaklarını, hiç bilmediklerini söylemişlerdir. Sistemin anlatımı yapılırken bu konuda

cesaretlenmişlerdir. E-posta adresi alımı, sisteme kayıt gibi konularda zorluklar yaşandığı yalnız bu zorlukların ilk haftadan sonra tekrarlanmadığı kurs öğreticisi tarafından gözlenmiştir. Ayrıca kursiyerlerin derse gelmekte istekli oldukları, sistemi öğrendikçe online katılımlarının da arttığı gözlenmiştir.

Bunların dışında katılımcıların sistem hakkında belirttikleri farklı görüşlere aşağıda yer verilmiştir. Katılımcılara sistemin olumsuz yönleri sorulduğunda herhangi bir olumsuzluk görmedikleri konusunda hemfikirdirler. Bunun kursiyerlerin karşılaştıkları ilk öğrenme yönetim sistemi olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

ÖYS'nin mobil olarak kullanımına yönelik yöneltilen soruda ise tüm katılımcılar çoğunlukla cep telefonundan sisteme giriş yaptıklarını belirtmişlerdir. Mobil kullanımda da herhangi bir güçlükle karşılaşmadıkları görüşündedirler. Alanyazında daha önce yapılan benzeri görüşme ve anketlerde karşılaşılan “ekrandan okuma” problemi grup yetişkin olmasına rağmen burada yaşanmamıştır. Bunun sebebi olarak gelişen teknolojiler ve büyük ekranlı akıllı telefon kullanımı gösterilebilir.

Katılımcılara harmanlanmış öğrenme ortamı değil de sadece uzaktan eğitim ile bu dersi almak konusunda yöneltilen soruya 4'ü (%80) almak istediğini belirtmiş 1 kişi uzaktan eğitim taraftarı olmadığını belirtmiştir.

Sonuçlar

Öğrenme Yönetim Sistemi hakkında yetişkin bireylerin görüşlerini belirlemek için yapılan bu çalışmada belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır. Öğrenciler öğrenme yönetim sistemine dair olumlu tutum geliştirmişlerdir. Daha başka kursların da ÖYS ile yapılandırılması gerektiği hakkında hemfikirdirler. Bu durum, yetişkinlerin de teknolojiye ayak uydurabildiği ve örgün eğitimdeki teknolojik hareketten beri tutulmaması gerektiği olarak yorumlanabilir. Bunun yanı sıra bu kurs programında bireyler öncelikle daha önce karşılaşmadıkları bu sistemi yapamayacaklarını, hiç bilmediklerini söylemişlerdir. Gerekli eğitim verildikten sonra bile e-posta adresi alımı, sisteme kayıt gibi konularda zorluklar yaşandığı araştırmacılar tarafından gözlenmiştir. Yaşanan bu zorlukların ilk haftadan sonra fazla görülmemesi ve kendilerine karşılaştıkları zorluklar hakkında soru sorulduğunda yarıdan fazlasının zorluk yaşamadığını belirtmesi sistemin kolay öğrenilip kullanılmasının neticesi olarak görülebilir. Polat ve Odabaş(2009)'ın çalışmasında bireylerin öğrenmeyi öğrenme becerisi kazanarak yaşamboyu öğrenmeye devam edecekleri belirtilmiştir. Katılımcıların yazılı olarak belirtmeseler de araştırmacıya kurs esnasında sözlü olarak ifadelerinden ve kurs bitiminden

sonraki geri bildirimlerinden bilgisayar okuryazarlığını yaşamboyu öğrenme becerisi haline getirdikleri söylenebilir.

Bu çalışma hazırlanırken yapılan alan taramasında Türkiye’de yetişkin eğitime yönelik hazırlanan çalışmaların az sayıda olduğu görülmüştür. Günümüz dünyasında giderek artan bilgi ihtiyacı düşünülürse yetişkin yaş gruplarındaki eğitimlerin çok boyutlu ele alınması gerekmektedir. Gerek mesleki eğitimler, gerek iş edinme eğitimleri, hobi kursları, çevrimiçi kurslar ve benzerleri yetişkin eğitimi kapsamındadır. Türkiye’de Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü çatısı altında gerçekleştirilen faaliyetler 73 alanda 2200’ün üzerinde programla devam etmektedir. Bu kadar yoğun faaliyet yapılan bir alanda yapılan çalışmaların az olması yetişkin eğitimindeki çalışmalara daha fazla ağırlık verilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Öneriler

Çağımızdaki bireylerin en elzem ihtiyacı “teknolojiye ve bilimsel gelişmelere uyum sağlama” olarak söylenebilir. Hangi yaş grubundan olursa olsun, bunu sağlayacak tek şey bireylere yaşamboyu öğrenme becerisini kazandırmaktır. Genç yaşlarda teknoloji ve bilimsel gelişmelere uyum sağlama sosyal öğrenme yoluyla kendiliğinden gerçekleşse de, ilerleyen yaş gruplarında eğitime ihtiyaç duyulduğu aşikardır. Milli Eğitim Bakanlığı’nın yaygınlaştırmaya çalıştığı yaşamboyu öğrenmeye internet üzerinden kayıt imkanı sağlayan e-yaygın sistemine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Günümüzde hangi kursa geldiği ayırt edilmeksizin tüm yetişkin bireylere temel bilgisayar okuryazarlığı kursunun(32 saat) tüm programlara dahil edilmesi bir ihtiyaç hatta zorunluluktur.

Avrupa ve tüm dünyada yetişkin eğitime dair çalışmalar çok sayıda iken Türkiye’de bu oran oldukça düşüktür. Yetişkin eğitimi ile daha fazla sayıda çalışma yapılmasının bu açığı kapatacağı düşünülmektedir. Reşit bireyler ile çalışılacağından kurumsal izin ve veli iznine ihtiyaç olmaması araştırmacıların işini kolaylaştırabilecektir.

Bu araştırmada ÖYS sistemi bilgisayar kullanımı kursunda uygulanmıştır. Farklı mesleki, teknik, kültürel, sanatsal alanlarda da benzeri çalışmaların yapılması mümkündür. Bu çalışma nitel bir çalışma olup yeni araştırmalarda tutum anketleri, başarı testleri gibi farklı veri toplama araçları kullanılabilir, karma çalışmalar desenlenebilir. Deneysel desende çalışma yapılması da bu alandaki boşluğu dolduracaktır.

Kaynakça

- Ada, S. (2002). Halk eğitim merkezlerindeki kurslara katılan bayan kursiyerlerin çevre ve insan sağlığı ile ilgili uygulamalarının saptanması. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 17, 6-10.
- Aktaş, T., & Eskikurt, H. İ. (2009). Yaygın eğitimde bilgisayar eğitimi programlarının uzaktan destekleyici eğitimle verilmesine dair örnek uygulama. *Proceedings Of 9 Th International Educational Technology Conference*.
- Altınay, E., Oral, G., & Yalçınkaya, M. (2014). Eğitim kurumlarında mobbing uygulamalarına ilişkin nitel bir araştırma. *Sakarya University Journal of Education*, 4(1), 62-80.
- Anagün, S. Ş. (2012). Orada olmak: katılımcı gözlem yoluyla anlayış geliştirmek. *Nitel Araştırmaya Giriş*.
- Bilir, M. (2009). Yetişkin eğitiminin tarihsel gelişimi. *Yetişkin Eğitimi*, 25-85.
- Doğan, T. G. (2015). Sosyal medyanın öğrenme süreçlerinde kullanımı: ters-yüz edilmiş öğrenme yaklaşımına ilişkin öğrenen görüşleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 24-48.
- EC, 2010a. Lifelong Learning Programme General Call For Proposals 2011-2013 Strategic Priorities. Erişim Tarihi: 11.10.2015: http://www.utbyten.se/Global/program/llp/strategic_priorities_llp_2013-1.pdf
- Epçaçan, C. (2013). Yaşam boyu öğrenme becerilerinin ders kitaplarında yer alma düzeyine örnek bir inceleme. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2013(11).
- European Society of Association Education. (2005). What is Lifelong Learning? The view from the European Commission. Erişim Tarihi: 28.08.2015: http://www.dcalni.gov.uk/lifelong_learning_2.pdf
- Güler, B. (2013). Avrupa Birliği'nin yetişkin eğitim programı grundtvig çerçevesinde halk kütüphanelerinin yeri ve önemi. Ankara Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi.
- Gültekin, M., & Kılıç, Z. (2015). Hayat bilgisi dersinin sosyal bilgiler ve fen bilimleri dersleri bakımından işlevselliği incelenmesi. *IJOCS*, 4(8).
- Karaman, S., Özen, Ü., Yıldırım, S., & Kaban, A. (2009). Açık kaynak kodlu öğretim yönetim sistemi üzerinden internet destekli (harmanlanmış) öğrenim deneyimi. *Akademik Bilişim Konferansı*, 11-13.
- Kert, S. B. , Orhan, F. , & Yılmaz, M. B. (2009). 40 yaş üstü yetişkinlere yönelik bilgisayar eğitimi. In *Proceedings Of 9 Th International Educational Technology Conference*.

- Korkut, F. (2005). Yetişkinlere yönelik iletişim becerileri eğitimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 143-149.
- Kurt, İ. (2000). Yetişkin eğitimi. *Ankara: Nobel*.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2009). Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi. Erişim Tarihi: 11.10.2015: <http://mesbil.meb.gov.tr/genel/hayat%20boyu%20öğrenme%20dokuman.pdf>
- Miser, R. (2002). Küreselleşen dünyada yetişkin eğitimi. *Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 35.
- Okçabol, R. (2006). *Halk eğitimi (yetişkin eğitimi)*. İstanbul: Ütopya.
- Önal, İ. (2010). Tarihsel değişim sürecinde yaşam boyu öğrenme ve okuryazarlık: Türkiye deneyimi. *Bilgi dünyası*, 11(1), 101-121.
- Özdemir, S. T. (2003). Tıp eğitimi ve yetişkin öğrenmesi. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 25-28.
- Polat, C., & Odabaş, H. (2008). Bilgi toplumunda yaşam boyu öğrenmenin anahtarı: Bilgi okuryazarlığı. *Küreselleşme, Demokratikleşme ve Türkiye Uluslararası Sempozyumu*. Antalya, Türkiye.
- Toprak, M., & Erdoğan, A. (2012). Yaşamboyu öğrenme: kavram, politika, araçlar ve uygulama. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 2(2), 69-91.
- Ulusal Ajans (2015) Erişim Tarihi: 28.10.2015: <http://www.ua.gov.tr/kurumsal/halkla-iliskiler/erasmus-ı-merak-mı-ediyorsunuz->
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2003). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin.
- Yıldız, A. (2004). Türkiye'deki yetişkin eğitimi araştırmalarına toplu bakış. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(1), 78-97.

Yazarlar Hakkında

Yrd. Doç. Dr. Ferhat BAHÇECİ

Dr. Ferhat Bahçeci, Fırat Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Bilgisayar Öğretmenliği programından lisans diplomasına sahiptir. Dr. Bahçeci aynı üniversitede Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi ana bilim dalında yüksek lisans derecesini almıştır. Doktora derecesini Eğitim Programları ve Öğretim ana bilim dalında tamamlamıştır. 2003 yılından itibaren akademik personel olarak görev yapmaktadır. Dr. Bahçeci insan bilgisayar etkileşimi, yapay zeka, bireyselleştirilmiş öğretim sistemleri, akıllı sistemler, web programlama ve tasarım, uzaktan eğitim, mobil öğrenme üzerine proje ve araştırmalarını sürdürmektedir. Dr. Ferhat Bahçeci, Aralık 2012 tarihinden bu yana Fırat Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümünde bölüm başkan yardımcılığı, eğitim öğretim koordinatörlüğü ve AKTS koordinatörlüğü görevlerini de yürütmektedir.

Posta adresi: Eğitim Fakültesi A Blok BÖTE Bölümü Fırat Üniversitesi 23119 Elazığ, Türkiye
 Tel (İş): +90 424 237 00 00 (4258)
 GSM: +90 532 695 60 78
 Eposta: ferhatbahceci@hotmail.com

Öğretmen Esra YILDIZ

Yazar Fırat Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Bilgisayar Öğretmenliği programından lisans derecesine sahiptir. Aynı üniversitenin Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde yüksek lisans öğrencisidir. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak Bursa, Malatya ve Trabzon'da çeşitli mesleki ve teknik kurumlarda çalışmıştır. Şu an halen Trabzon'da teknik öğretmen olarak çalışmaktadır. Esra Yıldız yetişkin ve K12 öğrencilerine yönelik eğitim-öğretim deneyimine sahiptir. Yazarın ilgi alanları; öğrenme analitikleri, uzaktan eğitim, mobil öğrenme, çevrimiçi öğrenme, yetişkin öğrenmesi, öğrenme yönetim sistemleri, internet ve mobil telefon bağımlılığı, siber zorbalık, açık çevrimiçi öğrenme toplulukları, alternatif ölçme değerlendirme sistemleridir. Yazar yüksek lisans tezini alternatif ölçme değerlendirme sistemleri ve öğrenme analitikleri hakkında hazırlamaktadır.

Posta adresi: Yalı Mah. , 61040 Ortahisar/Trabzon, Türkiye
 Tel (İş): +90 462 230 21 07
 GSM: +90 546 465 16 44
 Eposta: ogr.esrayildiz@gmail.com